

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

МАТЕРІАЛИ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти
«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ ВИРОБНИЦТВУ»**

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

14 квітня 2023 року

Біла Церква

2023

УДК 378-053.6:63:001:636.09(063)

Молодь – аграрній науці і виробництву. Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти (Біла Церква, 14 квітня 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. – 211 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р. екон. наук, професор.
Варченко О.М., д-р. екон. наук, професор.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор.
Зубченко В.В., канд. екон. наук, доцент.
Власенко С.А., д-р вет. наук, професор.
Шаганенко Р.В., канд. вет. наук, доцент.
Ластовська І.О., канд. с.-г. наук, доцент.
Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук, доцент.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук.

До збірника ввійшли матеріали і тези доповідей, подані учасниками Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти «Молодь – аграрній науці і виробництву» (14 квітня 2023 року, Білоцерківський національний аграрний університет) до Організаційного комітету. Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

Ел. адреса: <https://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34>

©БНАУ

інші м'ясоїдні заражаються при випадковому поїданні дощових черв'яків, в організмі яких знаходяться інвазійні личинки. У шлунку собаки дощові черв'яки перетравлюються, а личинки гельмінта мігрують в стінку кишечника, де вони линяють, проникають в капіляри і з потоком крові потрапляють в сечовий міхур, де і досягають статевої зрілості за 44–48 діб. Тривалість життя капілярій становить 12–14 міс.

Із антигельмінтних препаратів для лікування собак хворих на капіляріоз застосовують такі препарати як левамізол 10 % -ний водний розчин в дозі 5 мг на кг маси тіла 2 дні поспіль; івомек – 1 % -ний розчин івермектину – призначають в дозі 200–300 мкг на кг маси тіла підшкірно; фенбендазол застосовують в дозі 20 мг / кг маси тіла 1 раз на день протягом 5 діб [3].

Мета роботи – вивчити антигельмінтну ефективність двох препаратів за капіляріозної інвазії собак.

Матеріали і методи дослідження. Діагноз на капіляріоз собак у зоні обслуговування ветеринарної клініки „Злата” м. Києва ставили з урахуванням епізоотологічних даних, клінічної картини та лабораторного дослідження сечі. З цією метою ми брали 50 мл сечі, розводили її водою у співвідношенні 1:1, відстоювали протягом 15 хв, а потім верхній шар зливали, а осад досліджували під мікроскопом.

Для лікування хворих собак хворих на капіляріоз застосовували вітчизняні препарати з діючою речовиною фенбендазол, а саме бровадазол 20 % та фармадазол-плюс. Під час лікування досліджували сечу на 5, 10 та 15 дні після останнього застосування препарату.

Бровадазол 20 % застосовували з кормом індивідуально на початку ранкової годівлі у дозі 2 грами на 10 кг маси тіла 3 рази з інтервалом 12 годин. Фармадазол-плюс задавали у дозі 8 г на 10 кг маси тіла три доби підряд на початку ранкової годівлі індивідуально.

Результати дослідження. При дослідженні сечі ми знайшли яця яйцеподібної форми, подовжені, з двома прозорими і сплосченими полярними пробочками. Зовнішня оболонка була жовтуватого кольору і мала злегка зморшкуватий вигляд. Із досліджених 516 тварин яйця капілярій було знайдено у 12. Екстенсивність інвазії становила 2,32 %. Екстенсефективність на 5 день становила 33,33 % від застосування Бровадазолу 20 % та 50,0 % від – Фармадазолу. Екстенсефективність на 10 день становила відповідно 66,67 та 83,33 %, а на 15 день – 83,33 та 100 % відповідно.

Таким чином можна зробити висновок, що антигельмінтики Бровадазол 20 % у дозі 2 грами на 10 кг маси тіла 3 рази з інтервалом 12 годин, індивідуально та Фармадазол-плюс у дозі 8 г на 10 кг маси тіла три доби підряд, індивідуально показали високу на 15 день екстенсефективність. Вона склали відповідно 83,33 і 100,0 %.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Поширення, діагностика та лікування собак за капіляріозу / А.А. Антіпов та ін. Матеріали VI Всеукраїнської наук.-практ. Інтернет-конф. Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин" (23–24 листопада 2022 р.). - Полтава, 2022. - С.104–106. [електронне видання].
2. Морозов Б.С. Кишкові гельмінтози собак і котів в сумський області (поширення, лікування, розробка заходів боротьби): дис. ... доктора філософії. Суми, 2021. 170 с.
3. Morphometric analysis of *Capillaria anatis* (Nematoda, Capillariidae) from *Anas platyrhynchos domesticus* / V.O. Yevstafieva et al. Zoodiversity. 2020. Vol. 54. Issue 6. P. 493–500. DOI:10.15407/zoo2020.06.493

УДК: 636.09:616.993.1:619

КОВТУНЕНКО А.О., студентка

Науковий керівник – **АНТШОВ А.А.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПАЗАРИТОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ СЕРЕД ТВАРИН ВІЙСЬКОВОГО ГОСПІТАЛЮ

При вивченні паразитологічної ситуації у тварин військового госпіталю були знайдені у ракуна звичайного яйця байлісаскарисів, у в'єтнамських свиней яйця аскарисів та езофагостом, у декоративних курей яйця аскаридів та ооцисти еймерій.

Ключові слова: ракун звичайний, свині, птиця, фекалії, яйця, еймерії.

Як стверджують фахівці взаємодія із тваринами найперше добре працює з позитивними емоціями, робить людей психічно стійкішими. Й особливо це дієво, коли доводиться долати наслідки бойового стресу, посттравматичні реакції. Така терапія добре працює через тактильні відчуття на стишення, заземлення, допомагає військовому бути тут і тепер.

Психологи запевняють, що після візитів військовослужбовців до тварин відзначають помітну зміну настроя у кращий бік. А якщо є можливість прийти до зоопарку усією родиною, то це позитивно впливає на комунікацію, допомагає налагодити стосунки.

29 листопада 2022 року відбулося підписання Меморандуму про співпрацю між Білоцерківським національним аграрним університетом та Білоцерківським військовим госпіталем.

Мета роботи – вивчити паразитологічну ситуацію серед тварин та птиці, які знаходяться у живому куточку військового госпіталю.

Для досягнення мети були поставлені такі задачі:

- вивчити видовий склад гельмінтів та найпростіших серед тварин та птиці;
- вивчити екстенсивність та інтенсивність нематодозної інвазії.

Матеріал і методи роботи. Ентомозні та арахнозні захворювання виключали шляхом зовнішнього огляду тварин та птиці, а також шляхом дослідження зішкрібів з уражених ділянок шкіри.

Гельмінтозні та протозоозні захворювання виключали шляхом дослідження фекалій комбінованим методом стандартизованим Котельниковим та Хреновим з використанням насиченого розчину гранульованої аміачної селітри з щільністю 1,3. Інтенсивність інвазії (ІІ) визначали шляхом підрахунку кількості яєць та ооцист у середньому у трьох краплинах флотаційної рідини.

Власні дослідження. У результаті дослідження 2 проб фекалій від ракун звичайного (єнот-полоскун) (рис. 1) ми знайшли яйця округлої форми, які мали товсту шкарлупу, поверхня якої вкрита комірками, коричневого кольору (рис. 2) [1, 2, 3]. Це були яйця байлісаскарисів. З двох обстежених єнотів були обидва уражені байлісаскарозом. Екстенсивність інвазії становила 100 % при сильній інтенсивності інвазії, а саме 252,5 екземплярів яєць у середньому у трьох краплинах флотаційної рідини.

У результаті дослідження двох проб фекалій від в'єтнамських свиней (рис. 3) ми знайшли яйця двох видів. Одні яйця були середні за розміром (0,05–

Рис. 1. Ракун звичайний.

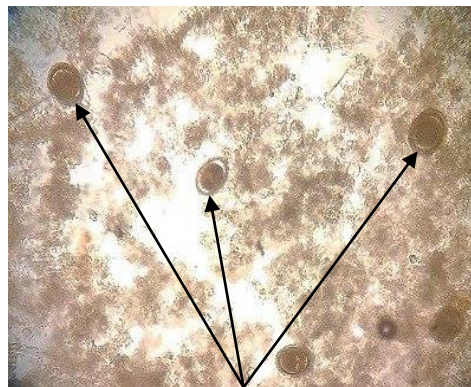

Рис. 2. Яйця байлісаскарисів.

0,075 мм довжиною і 0,04–0,05 мм шириною). Запліднені яйця – овальної форми, не зрілі, коричневого кольору, з товстою (склалися з чотирьох оболонок) горбистою оболонкою. Незапліднені – еліпсоїдної. Це характерна будова яєць аскарисів (рис. 4 а) [4, 5]. Яйця другого виду були стронгілідного типу, а саме овальні, умовно «середнього» розміру (0,06–0,08×0,035–0,045 мм), сірі, з гладенькою шкаралупою, свіжевиділені всередині містили зародок на стадії 8–16 бластомерів. Шкаралупа яєць утворена чотирма різного призначення оболонками. За цими морфологічними ознаками нами було підтверджено паразитування у обстежених свиней езофагостом одного виду, а саме *Oesophagostomum dentatum* (Rudolphi, 1803) Molin, 1861 (рис. 4 б).

Рис. 3. В'стнамські свині.

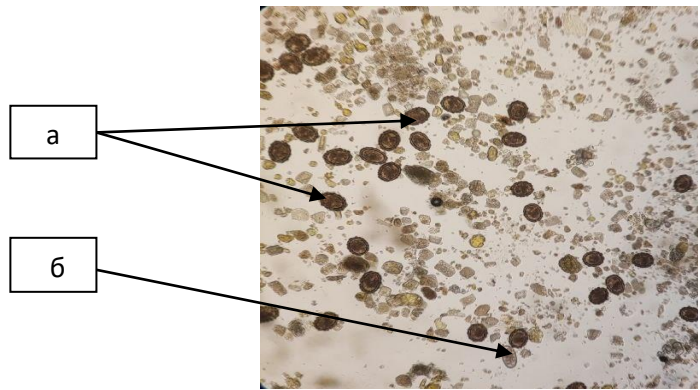

Рис. 4. Яйця аскарисів (а), езофагостом (б).

З двох обстежених свиней були обидві уражені аскарозом. Екстенсивність інвазії становила 100 % при сильній інтенсивності інвазії, тобто 195,0 екземплярів яєць. Екстенсивність езофагостомозної інвазії становила 50,0 % при слабкій інтенсивності інвазії, а саме 34,0 екз. яєць.

У результаті дослідження проб фекалій від декоративних курей (рис 5) ми знайшли яйця середнього розміру (0,07...0,09×0,04...0,06 мм), світло-сірого кольору, овальні, з гладенькою оболонкою, незрілі. Це були яйця аскарідій (рис. 6 а). Крім яєць аскарідій ми знайшли ооцисти овальної форми, з двоконтурною оболонкою, зеленуватого кольору, їх розмір становив 22–24×18–19 мкм. Мікропіле немає, на одному з полюсів була полярна гранула. Це були ооцисти еймерій виду *Eimeria tenella* (рис. 6 б).

Рис. 5. Декоративні кури.

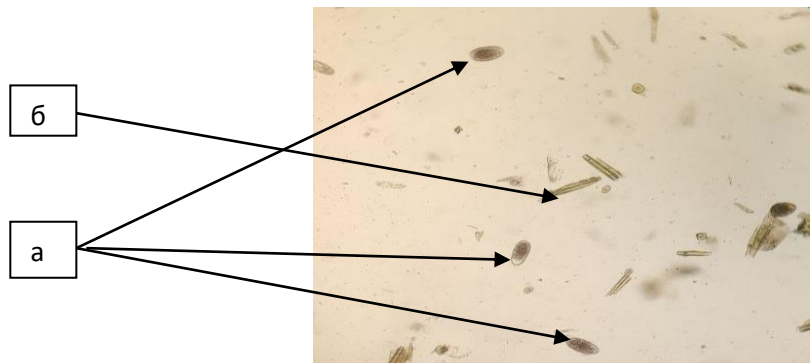

Рис. 6 а – яйця аскарідій, 5 б – ооцисти еймерій.

З чотирьох обстежених курей були усі уражені аскарідіями. Екстенсивність інвазії становила 100 % при середній інтенсивності інвазії, тобто 18,5 екземплярів яєць у середньому у трьох краплинах флотаційної рідини. Екстенсивність еймеріозної інвазії становила 75,0 % при слабкій інтенсивності інвазії.

Висновки. 1. При зовнішньому огляді, а також шляхом дослідження зішкрібів з уражених ділянок шкіри збудників ентомозів та арахнозів тварин та птиці, які знаходяться у військовому госпіталі не виявлено.

2. При дослідженні проб фекалій комбінованим методом Дарлінга у модифікації Котельникова та Хренова з використанням насиченого розчину гранульованої аміачної селітри з щільністю 1,3 були знайдені яйця гельмінтів в залежності від виду тварин та птиці, а саме байліаскарисів, аскарисів, езофагостом, аскарідій, а також ооцисти еймерій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Паразитарні хвороби м'ясоїдних тварин. Гельмінтози / Ю.Ю. Довгій та ін. Житомир: Полісся, 2014. 216 с: іл.
2. Морозов Б.С. Кишкові гельмінтози собак і котів в сумській області (поширення, лікування, розробка заходів боротьби): дис. ... д-р філософії. Суми, 2021. 170 с.
3. Клименко О.С. Поширення кишкових нематодозів собак у приватних господарствах Полтавської області. Вісник Полтавської державної аграрної академії, 2011. № 4. С. 25–28.
4. Езофагостомоз свиней: монографія/ М.Г. Мазанна та ін. Харків, 2019. 170 с.

5. Поширення, вікова динаміка змішаних кишкових нематодозів свиней та ефективність івермеквету 1 % ін'єкційного розчину / А.А. Антіпов та ін. Науковий вісник ветеринарної медицини: збірник наукових праць. Біла Церква, 2012. Вип. 9 (92). С. 5–8.

УДК 636.32/38,636.39(075.8)

ГОЦУЛЯК М.М., аспірант

Науковий керівник – САХНЮК В.В., д-р. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ДЕЯКІ ТЕОРЕТИЧНІ І ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ D-ВІТАМІННОГО ТА КАЛЬЦІЄВО-ФОСФОРНОГО МЕТАБОЛІЗМУ ЗА ПРОМИСЛОВОГО УТРИМАННЯ КІЗ

Висвітлені деякі аспекти обміну холекальциферолу, кальцію і фосфору у тварин, зокрема роль активних метаболітів вітаміну D. Проведені клініко-лабораторні дослідження метаболізму макроелементів і протеїну у лактуючих кіз зааненської породи.

Ключові слова: кози, метаболізм, вітамін D, кальцій, фосфор, протеїн.

Перспективною галуззю в структурі світового тваринництва є козівництво. Кози володіють високою адаптивною здатністю до різних умов середовища, добре використовують малопродуктивні пасовища, мають міцні копита, стійкі до багатьох інфекційних та інвазійних захворювань [1–3].

В останні роки в Україні відмічається стійка позитивна динаміка щодо зростання поголів'я кіз молочних порід, збільшується споживання козиного молока і продуктів його переробки. Для успішного розвитку цієї галузі необхідні наукові розробки та впровадження у виробництво удосконалених систем годівлі, технологій утримання і ветеринарного забезпечення. Зростання поголів'я, продуктивність кіз та стан їх здоров'я залежать від умов утримання, годівлі та фахового ветеринарного обслуговування. Однак, тварин часто утримують на раціонах із дефіцитом енергії, протеїну, макро- та мікроелементів, вітамінів, що призводить до порушення обміну речовин і розвитку багатьох захворювань, зокрема метаболічних [4–5].

Обмінні процеси в організмі молочних кіз, що забезпечують їх продуктивні якості, залежать від ряду чинників, і, насамперед, фізіологічного стану. Так, у період кітності енергетичні та пластичні ресурси організму кози використовуються для формування та розвитку плоду, тоді як після родів вони спрямовуються на інтенсивний синтез і секрецію компонентів молока [6–7]. У регуляції гомеостазу кальцію і фосфору важлива роль належить вітаміну D₃ (холекальциферол). У печінці з нього синтезується один із активних метаболітів – 25-гідроксихолекальциферол (25 OH D₃), у нирках – 1,25- і 24,25 – дигідроксихолекальциферолі (1,25 (OH)₂ D₃ і 24,25 (OH)₂ D₃). Встановлено, що вітамін D підтримує гомеостаз Ca і P, реалізуючи свою дію за рахунок безпосереднього впливу на процеси абсорбції Ca і P у кишечнику, реабсорбцію цих катіонів у ниркових каналцях і мобілізацію їх із кісткової тканини. Кальцій та фосфор беруть участь у внутрішньоклітинних процесах: підтримання клітинного потенціалу, синтез ДНК, міжклітинний зв'язок, підтримання гомеостазу клітини та її метаболізму [8–10].

На клітинному рівні виділяють 6 основних фізіологічних процесів, що залежать від концентрації іонів кальцію: підтримання нормальної функції нервової системи; сприяння взаємодії актину і міозину, рухової активності клітин (скороченню м'язових волокон); активізація ферментативних процесів на перших двох стадіях згортання крові; регуляція властивостей мембран [10]. Фосфор є одним із основних структурних елементів організму. Усі процеси синтезу, що пов'язані з формуванням скелета, збільшенням маси м'язів,

Бойчук В.П., Довгаль О.В. Епізоотологічні особливості перебігу колибактеріозу поросят в ФГ «Хлібодар» Білоцерківського району Київської області.....	173
Бондаренко О. С., Довгаль О.В. Лікування та профілактика лептоспірозу собак у клініці «Білий клик» м. Київ.....	175
Кондратюк Н.О., Довгаль О.В. Діагностика, лікування та профілактика парвовірусного ентериту собак.....	176
Павленко О.О., Довгаль О.В. Епізоотологічні особливості перебігу колибактеріозу телят в ФГ «О.Ю.С.» Тульчинського району Вінницької області.....	178
Пагуба А.Ю., Білик С.А. Епізоотична характеристика парвовірозу у собак.....	179
Сілко А.П., Білик С.А. Профілактика та заходи боротьби з туберкульозом ВРХ.....	180
Сомкіна І.С., Царенко Т.М. Діагностика, лікування та профілактика інфекційного перитоніту котів...182	
Шолох Ю.О., Білик С.А. Діагностика, лікування і профілактика хламідіозу котів.....	184
Шубара О.О., Царенко Т.М. Епізоотична ситуація та заходи боротьби з Африканською чумою свиней у Київській області.....	186
Кордюк В.В., Пересунко О.Д. Аналіз епізоотичної ситуації, щодо сказу в Фастівському районі, Київської області.....	188
Богодіст В.Д., Гончаренко В.П. Бактерії асоційовані з паразитами кажанів Харківській області.....	189
Пилипець Д.В., Антіпов А.А. Розповсюдження паразитозів овець в умовах господарства.....	191
Гончарук Н.О., Антіпов А.А. Ефективність препаратів за дирофіляріозної інвазії собак.....	194
Медведєва Н.Г., Гончаренко В.П. Лікування собак за капіляріозної інвазії.....	195
Ковтуненко А.О., Антіпов А.А. Паразитологічна ситуація серед тварин військового госпіталю.....	196
Гоцуляк М.М., Сахнюк В.В. Теоретичні і практичні аспекти D-вітамінного і кальцієво-фосфорного метаболізму за промислового утримання кіз.....	199
Бондаренко А.В., Власенко С.А. Поширеність гінекологічних і післяродових патологій у корів...201	
Якимаха О.Ю., Власенко С.А. Патогенетичне підґрунтя для розробки комплексної схеми лікування корів з хронічним метритом.....	203
Баранюк А.С., Власенко С.А. Асоційований розвиток субклінічного маститу та післяродової субінволюції і післяродового метриту.....	205